

คณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร Risk Management Committee and Earnings Quality

วัลภา ถมยา

Wanlapa Thomya

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Faculty of Business Administration, Khon Kaen University, Nong Khai Campus

E-mail: pahtho@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร โดยใช้เสถียรภาพของกำไร และการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา เป็นตัวแทนในการวัดค่าของคุณภาพกำไร กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 422 บริษัท ในช่วงปี 2554 – 2556 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูล SETSMART แบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเสถียรภาพของกำไรอย่างมีนัยสำคัญ ในทางตรงกันข้าม การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลาอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: คณะกรรมการจัดการความเสี่ยง คุณภาพกำไร เสถียรภาพของกำไร การรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา

Abstract

This research aims to study the relationship between an existence of a risk management committee and earnings quality. Earnings persistence and timely loss recognition were used as the proxies for measurement of earnings quality. The research samples were 422 listed companies in the Stock Exchange of Thailand in the period of 2011 - 2013. The data were obtained from the SETSMART database, the annual registration statements (Form 56-1) and the annual reports. The collected data were subsequently analyzed by using the multiple regression analysis. The results showed that the existence of a risk management committee had a positive and significant association with earnings persistence; on the other hand, it had no a significant association with timely loss recognition.

Keywords: Risk Management Committee, Earnings Quality, Earnings persistence, Timely loss recognition

Paper type: Research

1. บทนำ

รายงานทางการเงินถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุน (Investors) จะใช้ข้อมูลจากรายงานทางการเงิน เพื่อประเมินผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งจะมีผลต่อการพิจารณาว่าจะซื้อ ขาย หรือถือตราสารที่ลงทุนต่อไปหรือไม่ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557) ข้อมูลทางการเงินที่นักลงทุนมักให้ความสนใจ คือ กำไร ซึ่งเป็นตัวสะท้อนผลการดำเนินงานของบริษัท

นักลงทุนที่ตัดสินใจลงทุนโดยพิจารณาเพียงกำไรจากตัวเลขที่แสดงในงบการเงิน โดยไม่ได้พิจารณาถึงคุณภาพของกำไร

อย่างต้องแท้ อาจทำให้ไม่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนอย่างที่คาดหวัง เนื่องจาก กำไรที่มีคุณภาพต่ำส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนที่ไม่ดีในอนาคต (Chan, Chan, Jegadeesh, & Lakonishok, 2006) คุณภาพกำไรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักลงทุนควรนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในงบการเงินอาจถูกบิดเบือนจากฝ่ายบริหารขององค์กร เพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตนและบุคคลใกล้ชิด (Lin & Liu, 2010; Srinidhi, Gul, & Tsui, 2011) ส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการลดลง ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้องนักลงทุน รวมถึง ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้อื่น จากการกระทำที่ขัด

ต่อหน้าที่ความรับผิดชอบที่ดีของผู้บริหาร หน่วยงานกำกับดูแลได้ส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกิดขึ้นในบริษัท (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551)

การกำกับดูแลกิจการคือ ระบบที่จะช่วยให้บริษัทได้รับการกำกับดูแลและควบคุม (Collier, 2009) คณะกรรมการบริษัทเป็นหนึ่งในกลไกของการกำกับดูแลกิจการ โดยบทบาท หน้าที่ และโครงสร้างของคณะกรรมการเป็นสิ่งสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในองค์กร (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2555ก) ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ มีองค์ประกอบที่สามารถถ่วงดุลอำนาจภายในได้อย่างเหมาะสม (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551) และมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551) จากบทบาท หน้าที่ และโครงสร้างของคณะกรรมการนี้จะก่อให้เกิดการรายงานข้อมูลทางการเงินที่มีความโปร่งใสและมีคุณภาพ (สัจจวัฒน์ จันทรหอม และ ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2555) ส่งผลดีต่อคุณภาพกำไรของกิจการ

งานวิจัยที่ผ่านมา พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริษัทในหลายลักษณะ อาทิ บริษัทที่มีคณะกรรมการเพศหญิงเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจำนวนมาก มีคุณภาพกำไรสูง (Srinidhi et al., 2011) บริษัทที่มีความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทสูง มีคุณภาพกำไรสูง (Dechow, Sloan, & Sweeney, 1996; Peasnell, Pope, & Young, 2005) และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพกำไร (Kamarudina, Ismaila, & Samsuddina, 2012; Klein, 2002) จากผลการวิจัยดังกล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการบริษัทเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้บริษัทมีคุณภาพกำไรที่สูงขึ้น

คณะกรรมการจัดการความเสี่ยง เป็นผู้กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการจัดการความเสี่ยงที่สำคัญขององค์กร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถรายงานสารสนเทศที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือ ต่อผู้มีส่วนได้เสียภายนอกได้ (Epstein & Rejc, 2005) อันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประเมินผลงานขององค์กร (Hoyt & Liebenberg, 2011) จากประเด็นที่กล่าวมานี้จึงตีความได้ว่า คณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้กำไรที่รายงานโดยบริษัท เป็นกำไรที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ที่จะนำไปตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไรยังมีจำกัด ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่า การมีอยู่ของคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงส่งผลต่อคุณภาพกำไรหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาในประเทศไทย เนื่องจากผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตาม

โครงการ ASEAN CG Scorecard ประจำปี 2556/57 ซึ่งเห็นว่าบริษัทจดทะเบียนไทยควรเร่งพัฒนาการกำกับดูแลกิจการในหมวดของการคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และหมวดความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนให้มากขึ้น (ASTVผู้จัดการออนไลน์, 2557) ซึ่งผลการศึกษาก็ได้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร

3. ทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

3.1. ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทนได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่ายว่า ผู้ที่เป็นตัวการ (Principal) จะมอบหมายให้ตัวแทน (Agent) เป็นผู้ดำเนินการแทนตน (Eisenhardt, 1989) โดยผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนจะได้รับผลตอบแทนจากการส่งมอบผลประโยชน์ตามพันธสัญญาที่ให้ไว้กับผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นตัวการ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551)

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนและตัวการอาจนำมาซึ่งปัญหาตัวแทน (Agency Problem) เนื่องจากผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารอาจใช้อำนาจหน้าที่ในการสร้างผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง แทนที่จะสร้างผลตอบแทนสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น (Jensen & Meckling, 1976)

จากปัญหาตัวแทนที่เกิดขึ้นนี้ หน่วยงานกำกับดูแลได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งจะช่วยประสานผลประโยชน์ระหว่างตัวการและตัวแทน อันส่งผลให้ต้นทุนตัวแทนลดลงได้ (Gaio & Raposo, 2014; McKnight & Weir, 2009) ตามทฤษฎีตัวแทน คณะกรรมการบริษัทถูกระบุว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกำกับดูแลกิจการ (Tao & Hutchinson, 2013) โดยคณะกรรมการบริษัทจะทำหน้าที่กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร เพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวม (ฝ่ายพัฒนารรมาภิบาลเพื่อตลาดทุน, 2555; ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551)

จากทฤษฎีตัวแทนดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัญหาของตัวแทนที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างตัวการและตัวแทน สามารถทำให้เบาบางลงได้ด้วยกระบวนการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการบริษัทเป็นกลไกที่สำคัญของการกำกับดูแลกิจการ ที่จะคอยกำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น

3.2. คณะกรรมการจัดการความเสี่ยง

John and Senbet (1998) เสนอว่า โครงสร้างการบริหารภายในของคณะกรรมการ เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำงานของคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้ทำงานกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการบริษัทเป็นไปด้วยดี คณะกรรมการบริษัทอาจแต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยขึ้นมา เพื่อช่วยดูแล และติดตามตรวจสอบงานในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา และ คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทน (ฝ่ายพัฒนาธรรมาภิบาลเพื่อตลาดทุน, 2555)

คณะกรรมการจัดการความเสี่ยง เป็นคณะกรรมการย่อยอีกชุดหนึ่ง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยดูแลการจัดการความเสี่ยงขององค์กร (ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร, 2555) โดยคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบความเสี่ยงที่สำคัญ ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบ และ สื่อสารความเสี่ยงที่สำคัญไปยังคณะกรรมการของบริษัท นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่กำกับดูแลกิจกรรมจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Moeller, 2011) ซึ่งจะช่วยให้องค์กรจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ ทั้งในด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และการรายงานทางการเงิน (COSO, 2004)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง จะช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบในการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการบริษัท ในการกำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายจัดการ เกี่ยวกับการจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

3.3. คุณภาพกำไร (Earnings Quality)

คุณภาพกำไร ได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาอย่างยาวนาน เนื่องจากว่า คุณภาพกำไรเป็นตัวสะท้อนผลงานของบริษัท ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียจะได้นำไปใช้ในการตัดสินใจในเรื่องที่ตนเองสนใจ คุณภาพกำไรได้รับการนิยามจาก Dechow, Ge, and Schrand (2010) ว่าเป็นกำไรคุณภาพสูง ที่สามารถสะท้อนคุณสมบัติของผลงานทางการเงินของบริษัทได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจในเรื่องเฉพาะ Yeh, Chen, and Wu (2014) ให้ความหมายคุณภาพกำไรว่า เป็นระดับของการเป็นตัวแทนที่เชื่อถือได้ของกำไรพื้นฐานของบริษัท ซึ่งมีความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจเฉพาะเรื่อง ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัท นอกจากนี้ Ball and Shivakumar (2005) นิยามว่า คุณภาพกำไรคือ ประโยชน์ของการเงินที่มีต่อนักลงทุน ผู้ให้กู้ ผู้จัดการ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น

แม้ว่าจะมีคำนิยามเกี่ยวกับคุณภาพกำไร แต่คำนิยามของคุณภาพกำไรที่มีอยู่ ยังมีความชัดเจนไม่เพียงพอต่อการอธิบายถึงแนวคิดของคุณภาพกำไร (Givoly, Hayn, & Katz, 2010) ในงานวิจัยที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่จึงเป็นการอธิบายคุณภาพกำไร

แตกต่างกันไปตามคุณสมบัติ (Attributes) ที่สนใจ โดยกำไรที่มีคุณภาพอาจได้รับการมองว่า เป็นกำไรที่มีเสถียรภาพ (Earnings Persistence) คือ กำไรเกิดขึ้นอย่างคงทน หรือมีลักษณะที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน (Bryan, Liu, Tiras, & Zhuang, 2013; Francis, LaFond, Olsson, & Schipper, 2004; Gaio & Raposo, 2014; Tang & Firth, 2012; Venter, Cahan, & Emanuel, 2013; Yeh et al., 2014) อีกด้านหนึ่งมองว่า กำไรที่ดีคือ กำไรซึ่งเกิดขึ้นอย่างคงที่ (Earnings Smoothness) (Francis et al., 2004; Gaio & Raposo, 2014; Yeh et al., 2014) ในบางงานวิจัยเห็นว่า รายการคงค้างเกินปกติ (Abnormal Accruals) เป็นตัวสะท้อนคุณภาพกำไรที่ต่ำ (Huntton, Hoitash, & Thibodeau, 2011) ในขณะที่การรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา (Timely Loss Recognition) แสดงให้เห็นว่า กำไรที่ถูกรายงานมีคุณภาพสูง (สัจจวัฒน์ จันทรหอม และ ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร, 2555; Ball & Shivakumar, 2005; Bryan et al., 2013) เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า คุณสมบัติของกำไรมีหลายประการ Dechow et al. (2010) เสนอว่า ไม่มีตัววัดคุณภาพกำไรที่ดีที่สุดที่สามารถนำไปใช้สำหรับการตัดสินใจได้ในทุกเรื่อง งานวิจัยนี้จึงพิจารณาคุณภาพกำไร ซึ่งคาดว่าจะเป็ผลของการจัดการความเสี่ยงขององค์กร โดยคุณภาพของกำไรจะได้รับการพิจารณาใน 2 ประเด็นคือ เสถียรภาพของกำไร และการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา

การพิจารณาคุณภาพของกำไรดังที่กล่าวข้างต้นนี้ เนื่องจากว่า องค์กรที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง จะสามารถเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร จึงสามารถกำหนดแนวทางในการจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างสมเหตุสมผล (Collier, 2009; COSO, 2004) จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรตามที่กำหนดไว้ อันนำไปสู่การเติบโตในมูลค่าขององค์กรในระยะยาว จากการมีผลการดำเนินงานที่ดีอย่างต่อเนื่อง (COSO, 2004; Gordon, Loeb, & Tseng, 2009) นอกจากนี้ Goh and Li (2011) ระบุว่า การติดตามตรวจสอบที่ดีจะช่วยให้ผู้จัดการมีการรับรู้ขาดทุนของโครงการลงทุนได้อย่างทันเวลา สอดคล้องกับ Brown, Pott, and Wömpener (2014) ที่ระบุว่า การควบคุมภายในและการจัดการความเสี่ยงอย่างมีคุณภาพ จะช่วยให้ผู้จัดการระบุและรับผิดชอบต่อการขาดทุนได้ในเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น การวัดคุณภาพกำไรจาก 2 ประการนี้ จึงคาดว่าจะสามารถสะท้อนผลงานที่เกิดจากการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงได้เป็นอย่างดี

3.4. คณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร

คณะกรรมการจัดการความเสี่ยง สามารถสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการได้เป็นอย่างดี ด้วยการอุทิศเวลาและทุ่มเทในการบูรณาการการจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Subramaniam, McManus, & Zhang, 2009) ซึ่งจะส่งผลดีต่อองค์กรหลายประการ อาทิ การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การรายงานสารสนเทศภายในที่เป็น

ประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร การรายงานสารสนเทศที่มีคุณภาพ ครบถ้วน และน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคคลภายนอกในการประเมินผลงานขององค์กร (Epstein & Rejc, 2005; Hoyt & Liebenberg, 2011; Meulbroek, 2002)

ในทำนองเดียวกัน Yatim (2010) ระบุว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง ส่งผลให้คณะกรรมการบริษัทสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ลดความเสียหายจากการดำเนินงาน ช่วยปกป้องความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ และส่งเสริมคุณภาพการรายงานทางการเงินขององค์กร

การศึกษาที่ผ่านมา ให้หลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงในองค์กรที่มีต่อคุณภาพของการรายงานทางการเงินขององค์กร Gates, Nicolas, and Walker (2012) พบว่า การจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความสามารถในการบริหารงานในองค์กรดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ส่งผลให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ลดความผันผวนของกำไร และเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยลดความผิดพลาด และการบิดเบือนการรายงานทางการเงินขององค์กร ซึ่งแสดงถึงการรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ

อีกทั้ง Brown et al. (2014) พบว่า ระบบการควบคุมภายในและการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้คุณภาพกำไรของบริษัทในเยอรมันดีขึ้น โดยมีการเพิ่มขึ้นในการรับรู้ขาดทุนอย่างทันท่วงที (Timely Loss Recognition) การลดลงในความคงที่ของกำไร (Earnings Smoothing) และการลดลงในพฤติกรรมหลีกเลี่ยงผลขาดทุน (Loss Avoidance)

จากวรรณกรรมที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพภายใต้การกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบจากคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง ที่มีต่อคุณภาพกำไรที่ดีของบริษัท ดังนั้น การศึกษานี้จึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า

สมมติฐานที่ 1 การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเสถียรภาพของกำไร

สมมติฐานที่ 2 การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ขาดทุนอย่างทันท่วงที

4. วิธีวิจัย

4.1 ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 677 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558) กลุ่มตัวอย่างที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีจำนวน 422 บริษัท โดยไม่รวมบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจธนาคาร เงินทุนและหลักทรัพย์ ประกันชีวิตและประกันภัย และกองทุนอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจเหล่านี้ มีรูปแบบที่แตกต่างจากธุรกิจทั่วไป (สัจจวัฒน์ จันทรหอม, 2554) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลรายปีของแต่ละบริษัทในช่วงปี 2554 - 2556 จากฐานข้อมูล

SETSMART แบบแสดงรายงานประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี

4.2 การวัดค่าคุณภาพกำไร

การวัดค่าคุณภาพกำไร ผู้วิจัยเลือกจากคุณสมบัติของกำไรใน 2 ประการคือ เสถียรภาพของกำไร และการรับรู้ขาดทุนอย่างทันท่วงที ผู้วิจัยได้เลือกใช้โมเดลการวัดค่าเสถียรภาพกำไรแบบพื้นฐาน (Simple Model) (Dechow et al., 2010) โดยประยุกต์จาก สัจจวัฒน์ จันทรหอม และ ศิลพร ศรีจันเพชร (2555) อีกทั้ง โมเดลการวัดค่าการรับรู้ขาดทุนอย่างทันท่วงทีได้ประยุกต์จาก สัจจวัฒน์ จันทรหอม และ ศิลพร ศรีจันเพชร (2555) ซึ่งมีการประยุกต์มาจากโมเดลแบบที่ 2 ของ Basu (1997)

4.3 โมเดลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้โมเดลการวิจัย 2 โมเดล ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ตามการวัดค่าคุณภาพกำไร โดยมีตัวแปรควบคุมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดล ได้แก่ ขนาดของกิจการ (Size) สัดส่วนหนี้สิน (Leverage) อัตราการเติบโตในรายได้ (Growth) และการขาดทุน (Loss) ตัวแปรเหล่านี้มักถูกใช้เป็นตัวแปรควบคุมในงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพกำไร ที่ใช้เสถียรภาพของกำไร และการรับรู้ขาดทุนอย่างทันท่วงทีในการวัดค่า (สัจจวัฒน์ จันทรหอม และ ศิลพร ศรีจันเพชร, 2555; Brown et al., 2014; Givoly et al., 2010; Wang, 2006; Yeh et al., 2014)

สมการที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ของการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร มีดังนี้

4.3.1 สมการที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร ซึ่งวัดคุณภาพกำไรจากเสถียรภาพของกำไร

$$\frac{NI_{i,t+1}}{AA_{i,t}} = \alpha_0 + \alpha_1 \frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}} + \alpha_2 \left(\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t} \right) + \alpha_3 Size_{i,t} + \alpha_4 Lev_{i,t} + \alpha_5 Growth_{i,t} + e_{i,t} \quad (1)$$

โดยคาดการณ์ผลการวิจัยว่า สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปร $\left(\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t} \right) (\alpha_2)$ จะมีค่าเป็นบวก

4.3.2 สมการที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร ซึ่งวัดคุณภาพกำไรจากการรับรู้ขาดทุนอย่างทันท่วงที

$$\frac{\Delta NI_{i,t}}{AA_{i,t}} = \alpha_0 + \alpha_1 Reg_{i,t-1} + \alpha_2 \frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}} + \alpha_3$$

$$\begin{aligned} & \left(\text{Reg}_{i,t-1} \times \frac{\Delta \text{NI}_{i,t-1}}{\text{AA}_{i,t}} \right) \alpha_4 \text{RMC}_{i,t} + \alpha_5 \left(\text{Reg}_{i,t-1} \times \right. \\ & \left. \text{RMC}_{i,t} \right) + \alpha_6 \left(\frac{\Delta \text{NI}_{i,t-1}}{\text{AA}_{i,t}} \times \text{RMC}_{i,t} \right) + \\ & \alpha_7 \left(\text{Reg}_{i,t-1} \times \frac{\Delta \text{NI}_{i,t-1}}{\text{AA}_{i,t}} \times \text{RMC}_{i,t} \right) + \alpha_8 \text{Size}_{i,t} + \\ & \alpha_9 \text{Lev}_{i,t} + \alpha_{10} \text{Growth}_{i,t} + \alpha_{11} \text{Loss}_{i,t} + e_{i,t} \end{aligned} \quad (2)$$

โดยคาดการณ์ผลการวิจัยว่า สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปร $\left(\text{Reg}_{i,t-1} \times \frac{\Delta \text{NI}_{i,t-1}}{\text{AA}_{i,t}} \times \text{RMC}_{i,t} \right) (\alpha_7)$ จะมีค่าเป็นลบ

โดยที่

$\text{NI}_{i,t}$ คือ กำไรสุทธิของบริษัท i ในปี t

$\text{AA}_{i,t}$ คือ สินทรัพย์รวมเฉลี่ยของบริษัท i ในปี t

$\text{RMC}_{i,t}$ คือ การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงในบริษัท i วัดค่าโดย 1 = มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงในปี t 0 = อื่น ๆ

$\text{Size}_{i,t}$ คือ ขนาดของบริษัท คำนวณโดยล็อกการที่มีธรรมชาติของสินทรัพย์รวมของบริษัท i ในปี t

$\text{Lev}_{i,t}$ คือ สัดส่วนหนี้สิน คำนวณโดยหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวมของบริษัท i ในปี t

$\text{Growth}_{i,t}$ คือ อัตราการเจริญเติบโตในรายได้ของบริษัท i ในปี t

$\text{Loss}_{i,t}$ คือ การขาดทุนของบริษัท i วัดค่าโดย 1 = บริษัทขาดทุนในปี t 0 = อื่น ๆ

$\Delta \text{NI}_{i,t}$ คือ การเปลี่ยนแปลงในกำไรสุทธิของบริษัท i ในปี t เทียบกับปีที่ $t-1$

$\Delta \text{NI}_{i,t-1}$ คือ การเปลี่ยนแปลงในกำไรสุทธิของบริษัท i ในปี $t-1$ เทียบกับปีที่ $t-2$

$\text{Reg}_{i,t-1}$ คือ ตัวแปร dummy จะมีค่าเท่ากับ 1 ถ้า $\Delta \text{NI}_{i,t-1} < 0$

$e_{i,t}$ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า ของบริษัท i ในปี t

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าสหสัมพันธ์ เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา นอกจากนี้ ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลการวิจัย

5. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

จากตัวอย่างจำนวน 422 บริษัท ผู้วิจัยได้ตัดข้อมูลของบางบริษัทออก เนื่องจากพบว่า มีข้อมูลไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ ยังได้ตัดข้อมูลที่มีค่าผิดปกติ (Outliers) ออก โดยพิจารณาเกณฑ์จากเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 1 และ 99 เปอร์เซ็นต์ ส่งผลให้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ในแต่ละสมมติฐานมีจำนวนไม่เท่ากัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับตัวแปรในสมการที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 1 ซึ่งวัดค่าคุณภาพกำไรจากเสถียรภาพของกำไร มีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ 990 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของกำไรสุทธิในปี $t + 1$ $\left(\frac{\text{NI}_{i,t+1}}{\text{AA}_{i,t}} \right)$ ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีค่าสูงกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง โดยมีค่าเท่ากับ 0.072 และ 0.063 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของกำไรสุทธิในปี t $\left(\frac{\text{NI}_{i,t}}{\text{AA}_{i,t}} \right)$ ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีค่าสูงกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง โดยมีค่าเท่ากับ 0.070 และ 0.059 ตามลำดับ สำหรับขนาดกิจการ ($\text{Size}_{i,t}$) พบว่า บริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง โดยมีค่าเท่ากับ 8.985 และ 8.367 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนหนี้สิน ($\text{Lev}_{i,t}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีค่าสูงกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง โดยมีค่าเท่ากับ 0.456 และ 0.425 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของอัตราการเจริญเติบโตในรายได้ ($\text{Growth}_{i,t}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีค่าต่ำกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง โดยมีค่าเท่ากับ 10.713 และ 12.188 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 สถิติเชิงพรรณนาสำหรับตัวแปรในสมการที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 1 (จำนวน 990 ตัวอย่าง)

	บริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง (311 ตัวอย่าง)				บริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการ ความเสี่ยง (679 ตัวอย่าง)			
	Mean	SD	Min	Max	Mean	SD	Min	Max
$\frac{\text{NI}_{i,t+1}}{\text{AA}_{i,t}}$	0.072	0.075	-0.205	0.342	0.063	0.086	-0.246	0.386
$\frac{\text{NI}_{i,t}}{\text{AA}_{i,t}}$	0.070	0.061	-0.102	0.220	0.059	0.079	-0.267	0.420
$\text{Size}_{i,t}$	8.985	1.343	6.161	12.248	8.367	1.406	5.773	12.834
$\text{Lev}_{i,t}$	0.456	0.192	0.070	0.948	0.425	0.221	0.010	0.922
$\text{Growth}_{i,t}$	10.713	24.405	-57.530	148.607	12.188	33.813	-72.694	213.680

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาสำหรับตัวแปรในสมการที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 2 ซึ่งวัดค่าคุณภาพกำไรจากการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา มีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ 922 ตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงในกำไรสุทธิในปีที่ t เทียบกับปีที่ $t-1$ ($\frac{\Delta NI_{i,t}}{AA_{i,t}}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง และบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือ 0.007 และ 0.005 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงในกำไรสุทธิในปีที่ $t-1$ เทียบกับปีที่ $t-2$ ($\frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง และบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 0.010 และ 0.012 ตามลำดับ บริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีการรับรู้ขาดทุนในปีก่อน ($Reg_{i,t-1}$) สูงกว่าบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.381 และ 0.326 ตามลำดับ บริษัทที่มี

คณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยขนาดกิจการ ($Size_{i,t}$) สูงกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงคือ มีค่าเท่ากับ 9.052 และ 8.373 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนหนี้สิน ($Lev_{i,t}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีค่าสูงกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงเล็กน้อย โดยมีค่าเท่ากับ 0.458 และ 0.422 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของอัตราการเจริญเติบโตในรายได้ ($Growth_{i,t}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีค่าต่ำกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง โดยมีค่าเท่ากับ 10.474 และ 12.415 ตามลำดับ ผลขาดทุน ($Loss_{i,t}$) ของบริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงโดยมีค่าเท่ากับ 0.091 และ 0.160 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 สถิติเชิงพรรณนาสำหรับตัวแปรในสมการที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่ 2 (จำนวน 922 ตัวอย่าง)

	บริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง (285 ตัวอย่าง)				บริษัทที่ไม่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง (637 ตัวอย่าง)			
	Mean	SD	Min	Max	Mean	SD	Min	Max
$\frac{\Delta NI_{i,t}}{AA_{i,t}}$	0.007	0.053	-0.263	0.199	0.005	0.062	-0.229	0.374
$\frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}}$	0.010	0.037	-0.090	0.116	0.012	0.060	-0.296	0.315
$Reg_{i,t-1}$	0.326	0.470	0.000	1.000	0.381	0.486	0.000	1.000
$Size_{i,t}$	9.052	1.319	6.161	12.158	8.373	1.410	5.749	12.834
$Lev_{i,t}$	0.458	0.189	0.078	.895	0.422	0.219	0.020	0.939
$Growth_{i,t}$	10.474	22.892	-57.530	148.607	12.415	33.139	-72.137	211.244
$Loss_{i,t}$	0.091	0.288	0.000	1.000	0.160	0.367	0.000	1.000

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมการที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระ $\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}}$ และ $(\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t})$ มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.381 ซึ่งเป็นค่าที่สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอื่นในโมเดล

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมการที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระ $(Reg_{i,t-1} \times \frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t})$ และ $(Reg_{i,t-1} \times RMC_{i,t})$ มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.738 ซึ่งเป็นค่าที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอื่นในโมเดล

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน

5.2.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุตามสมการที่ 1 ซึ่งวัดค่าคุณภาพกำไรจากเสถียรภาพของกำไร

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหน้าตัวแปร $(\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t})$ (α_2) มีค่าเท่ากับ 0.106 และมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเป็นบวก ดังนั้นสมมติฐานที่ 1 ได้รับการยอมรับ แสดงว่า การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเสถียรภาพของกำไร ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีบทบาทหน้าที่กำกับดูแลการจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Moeller, 2011) ส่งผลให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Epstein & Rejc, 2005; Gates et al., 2012; Hoyt & Liebenberg, 2011; Meulbroek, 2002; Yatim, 2010) และสร้างการเติบโตในมูลค่าในระยะยาวจากผลการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง (COSO, 2004; Gordon et al., 2009) ดังนั้น บริษัทที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงจึงสามารถมีกำไรอย่างมีเสถียรภาพ ผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับ Yeh et al. (2014) ที่พบว่า บริษัทที่มีความโปร่งใส

ของสารสนเทศสูง จะมีเสถียรภาพของกำไรสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาที่มีความแตกต่างจาก สัจจวัฒน์ จันทรหอม และ ศิลปพร

ศรีจันทร์เพชร (2555) ที่พบว่า บริษัท ครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับ เสถียรภาพของกำไรอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของสมมติฐานที่ 1 (จำนวน 990 ตัวอย่าง)

ตัวแปรตาม : $\frac{NI_{i,t+1}}{AA_{i,t}}$			
ตัวแปรอิสระ	Coef.	P value	VIF
Intercept	0.033	0.010**	
$\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}}$	0.639	0.000***	1.304
$\frac{NI_{i,t}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t}$	0.106	0.029**	1.179
Size _{i,t}	0.000	0.571	1.177
Lev _{i,t}	-0.007	0.523	1.270
Growth _{i,t}	0.000	0.115	1.059
Adjusted R Square = 0.37			

หมายเหตุ ** p < 0.05 *** p < 0.001

5.2.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุตามสมการที่ 2 ซึ่งวัดคุณภาพกำไรจากการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหน้าตัวแปร $(Reg_{i,t-1} \times \frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t}) (\alpha_7)$ มีค่าเท่ากับ -0.127 ซึ่งแม้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์นี้จะมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นลบตามที่คาดการณ์ไว้ แต่เมื่อพิจารณาในระดับนัยสำคัญแล้ว กลับพบว่า ค่าสถิติที่ได้ไม่มีนัยสำคัญ (p > 0.05) ดังนั้น สมมติฐานที่ 2 ไม่ได้รับการสนับสนุน แสดงว่า การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้

ขาดทุนอย่างทันเวลา ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ว่าองค์กรที่มีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง ไม่เน้นที่หลักความระมัดระวังเพียงอย่างเดียว หากแต่ให้องค์กรเผชิญกับความเสี่ยงภายใต้ขอบเขตที่ยอมรับได้ (COSO, 2004) ดังนั้น การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงจึงไม่ส่งผลต่อการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา ผลการศึกษานี้ มีความแตกต่างจาก Brown et al. (2014) ที่พบว่า การควบคุมภายในและการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลามากขึ้น และ García Lara, García Osmá, and Penalva (2009) ที่พบว่า บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีกว่า จะมีการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลามากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของสมมติฐานที่ 2 (จำนวน 922 ตัวอย่าง)

ตัวแปรตาม : $\frac{\Delta NI_{i,t}}{AA_{i,t}}$			
ตัวแปรอิสระ	Coef.	P value	VIF
Intercept	0.028	0.014**	
Reg _{i,t-1}	-0.002	0.788	2.564
$\frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}}$	-0.320	0.000***	2.763
$(Reg_{i,t-1} \times \frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}})$	-0.126	0.197	2.536
RMC _{i,t}	0.003	0.651	3.161
Reg _{i,t-1} × RMC _{i,t}	-0.010	0.391	4.064
$\frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t}$	0.076	0.612	3.536
$(Reg_{i,t-1} \times \frac{\Delta NI_{i,t-1}}{AA_{i,t}} \times RMC_{i,t})$	-0.127	0.647	3.583
Size _{i,t}	-0.001	0.364	1.253
Lev _{i,t}	-0.021	0.017**	1.214
Growth _{i,t}	0.001	0.000***	1.058
Loss _{i,t}	-0.050	0.000***	1.110
Adjusted R Square = 0.25			

หมายเหตุ ** p < 0.05 *** p < 0.001

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงและคุณภาพกำไร โดยมีสมมติฐานการวิจัย 2 ข้อคือ 1) การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเสถียรภาพของกำไร และ 2) การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา

ผลการศึกษาพบว่า การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเสถียรภาพของกำไรอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ในทางตรงกันข้าม การมีคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลาอย่างมีนัยสำคัญ ($p > 0.05$)

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ก่อให้เกิดสิ่งใหม่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทที่ดีขึ้น โดยทำให้บริษัทมีกำไรอย่างมีเสถียรภาพมากขึ้น ข้อค้นพบที่ได้นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการในการที่จะได้นำข้อมูลไปใช้ในการอ้างอิงต่อไปในอนาคต

2) หน่วยงานภาครัฐได้ข้อมูลที่จะใช้ในการส่งเสริมองค์กรธุรกิจให้มีเสถียรภาพกำไรที่ดี โดยควรมีการส่งเสริมให้บริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงขึ้นในบริษัท

3) คณะกรรมการบริษัทสามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยไปใช้ในการพิจารณากำกับดูแลกิจการในทางจะช่วยทำให้บริษัทมีกำไรอย่างมีเสถียรภาพ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการความเสี่ยงขึ้นในองค์กรของตน

4) ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้อื่น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้ได้ผลตอบแทนตามที่คาดหวัง

6.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากประเด็นที่ว่า คุณภาพกำไรมีตัวแทนในการวัดค่าหลายประการ สำหรับในงานวิจัยนี้ ใช้เสถียรภาพของกำไร และการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา เป็นตัวแทนของคุณภาพกำไร ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาคุณภาพกำไร โดยพิจารณาตัวแทนของคุณภาพกำไรจากลักษณะอื่น

7. เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). รายชื่อบริษัท/

หลักทรัพย์จดทะเบียน. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2558, สืบค้นจาก <http://www.set.or.th/th/company/companylist.html>

ฝ่ายพัฒนาธรรมาภิบาลเพื่อตลาดทุน. (2555). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2556, สืบค้นจาก http://www.set.or.th/th/regulations/cg/update_p1.html

ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2551). ทฤษฎีบรรษัทภิบาล. วารสารบริหารธุรกิจ, 31(120), 1-4.

ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2555). คณะกรรมการ: กลไกของบรรษัทภิบาล. วารสารบริหารธุรกิจ, 35(136), 1-3.

ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2555). การบริหารความเสี่ยงกับการกำกับดูแลกิจการ. วารสารบริหารธุรกิจ, 35(135), 1-3.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557).

สัจจวัฒน์ จันทร์หอม. (2554). คุณภาพกำไรของบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นและการบริหารงานโดยครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สัจจวัฒน์ จันทร์หอม และ ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2555). คุณภาพกำไรของบริษัทครอบครัวไทย. วารสารวิชาชีพบัญชี, 8(21), 78-88.

ASTVผู้จัดการออนไลน์. (2557). ตลาดหุ้นอาเชียนตื่นตัว เร่งพัฒนา CG ชี้ บจ.ไทยต้องรีบปรับปรุง 3 หมวด. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558, สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Weekly54/ViewNews.aspx?NewsID=9570000071121>

Ball, R., & Shivakumar, L. (2005). Earnings quality in UK private firms: Comparative loss recognition timeliness. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 83-128.

Basu, S., (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 3-37.

Brown, N. C., Pott, C., & Wömpener, A. (2014). The effect of internal control and risk management regulation on earnings quality: Evidence from Germany. *Journal of Accounting and Public Policy*, 33(1), 1-31.

Bryan, D., Liu, M. H. C., Tiras, S. L., & Zhuang, Z. (2013). Optimal versus suboptimal choices of accounting expertise on audit committees and earnings quality. *Review of Accounting Studies*, 18(4), 1123-1158.

Chan, K., Chan, L.K.C., Jegadeesh, N., & Lakonishok, J. (2006). Earnings quality and stock returns. *Journal of Business*, 79(3), 1041-1082.

- Collier, P. M. (2009). **Fundamentals of risk management for accountants and managers: Tools & Techniques**. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission [COSO]. (2004). **Enterprise risk management-integration framework: Executive summary**. [n.p.]: COSO.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1996). Causes and consequences of earnings manipulation: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC. **Contemporary Accounting Research**, 13(1), 1–36.
- Dechow, P., Ge, W., & Schrand, C. (2010). Understanding earnings quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences. **Journal of Accounting and Economics**, 50(2-3), 344–401.
- Eisenhardt, K. M. (1989). Agency theory: An assessment and review. **The Academy of Management Review**, 14(1), 57-74.
- Epstein, M. J., & Rejc, A. (2005). **Identifying, measuring, and managing organizational risks for improved performance**. [n.p.]: Society of Management Accountants of Canada & American Institute of Certified Public Accountants.
- Francis, J., LaFond, R., Olsson, P. M., Schipper, K. (2004). Costs of equity and earnings attributes. **The Accounting Review**, 79(4), 967-1010.
- Gaio, C., & Raposo, C. C. (2014). Corporate governance and earnings quality: International evidence. **Journal of Accounting and Finance**, 14(3), 52-74.
- García Lara, J. M., García Osma, B., & Penalva, F. (2009). Accounting conservatism and corporate governance. **Review of Accounting Studies**, 14(1), 161–201.
- Gates, S., Nicolas, J. L., & Walker, P. L. (2012). Enterprise risk management: A process for enhanced management and improved performance. **Management Accounting Quarterly**, 13(3), 28-38.
- Givoly, D., Hayn, C. K., & Katz, S. P. (2010). Does public ownership of equity improve earnings quality? **The Accounting Review**, 85(1), 195-225.
- Goh, B. W., & Li, D. (2011). Internal controls and conditional conservatism. **The Accounting Review**, 86(3), 975–1005.
- Gordon, L. A., Loeb, M. P., & Tseng, C. Y. (2009). Enterprise risk management and firm performance: A contingency perspective. **Journal of Accounting and Public Policy**, 28(4), 301-327.
- Hoyt, R. E., & Liebenberg, A. P. (2011). The value of enterprise risk management. **Journal of Risk & Insurance**, 78(4), 795-822.
- Hunton, J. E., Hoitash, R., & Thibodeau, J. C. (2011). The Relationship between perceived tone at the top and earnings quality. **Contemporary Accounting Research**, 28(4), 1190–1224.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. **Journal of Financial Economics**, 3(4), 305–360.
- John, K., & Senbet, L. W. (1998). Corporate governance and board effectiveness. **Journal of Banking & Finance**, 22(4), 371-403.
- Kamarudina, K. A., Ismaila, W. A. W., & Samsuddina, M. E. (2012). The influence of CEO duality on the relationship between audit committee independence and earnings quality. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 65, 919–924.
- Klein, A. (2002). Audit committee, board of director characteristics, and earnings management. **Journal of Accounting and Economics**, 33(3), 375–400.
- Lin, Z. J., & Liu, M. (2010). The determinants of auditor switching from the perspective of corporate governance in China. **Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting**, 26(1), 117–127.
- McKnight, P. J., & Weir, C. (2009). Agency costs, corporate governance mechanisms and ownership structure in large UK publicly quoted companies: A panel data analysis. **The Quarterly Review of Economics and Finance**, 49(2), 139–158.
- Meulbroek, L. K. (2002). A senior manager's guide to integrated risk management. **Journal of Applied Corporate Finance**, 14(4), 56-70.
- Moeller, R. R. (2011). **COSO Enterprise risk management: Establishing effective governance risk, and compliance processes**. 2nd ed. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons.

- Peasnell, K. V., Pope, P. F., & Young, S. (2005). Board monitoring and earnings management: Do outside directors influence abnormal accruals? **Journal of Business Finance & Accounting**, 32 (7–8), 1311–1346.
- Srinidhi, B., Gul, F. A., & Tsui, J. (2011). Female directors and earnings quality. **Contemporary Accounting Research**, 28(5), 1610–1644.
- Subramaniam, N., McManus, L., & Zhang, J. (2009). Corporate governance, firm characteristics and risk management committee formation in Australian companies. **Managerial Auditing Journal**, 24(4), 316–339.
- Tang, T. Y.H., & Firth, M. (2012). Earnings persistence and stock market reactions to the different information in book-tax differences: Evidence from China. **The International Journal of Accounting**, 47(3), 369–397.
- Tao, N. B., & Hutchinson, M. (2013). Corporate governance and risk management: The role of risk management and compensation committees. **Journal of Contemporary Accounting & Economics**, 9(1), 83–99.
- Venter, E. R., Cahan, S. F., & Emanuel, D. (2013). Mandatory earnings disaggregation and the persistence and pricing of earnings components. **The International Journal of Accounting**, 48(1), 26–53.
- Wang, D. (2006). Founding family ownership and earnings quality. **Journal of Accounting Research**, 44(3), 619–656.
- Yatim, P. (2010). Board structures and the establishment of a risk management committee by Malaysian listed firms. **Journal of Management & Governance**, 14(1), 17–36.
- Yeh, Y. M. C., Chen, H. W., & Wu, M. C. (2014). Can information transparency improve earnings quality attributes? Evidence from an enhanced disclosure regime in Taiwan. **Emerging Markets Finance & Trade**, 50(4), 237–253.